

Reális agrár- és vidékstratégiát

A Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének elnöksége a legutóbbi ülésén a nemzeti vidékstratégiai koncepciót tárgyalta. Máhr András főtthár-helyettes elmondta, hogy a testület egybehangzó véleménye szerint is fontos és időszerű a vidékstratégia alapelveinek lefektetése. A szövetség széles körben konzultált a koncepcióról, mind a tagszervezetek, mind a velük kapcsolatban lévő, hozzájuk több szállal kötődő partnereik véleményét kikérték, és a MOSZ az ezek alapján kialakított álláspontjának megfelelően tesz javaslatokat.

A MOSZ úgy ítéli meg, nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a hazai agrárgazdaság nem duális szerkezetű; megvan benne a helye és szerepe a félig önellátó, az önellátó gazdaságoknak és az östermelőknek, a családi gazdálkodóknak, a kis- és közepes egyéni és társas vállalkozásoknak is. Nem szerencsés az a megközelítés, hogy a magyar agrárium csupán tőkés társaságokból és családi gazdaságokból áll, hiszen a paletta ennél sokkal színesebb.

Nincs összhang

A vidék helyzete csak akkor javulhat, ha abból a realitásból indulunk ki, hogy a különböző gazdasági szereplők között széles körű együttműködés valósult meg, amit a jövőben is fenn kell tartani. – Meggyőződésünk, hogy a vidék helyzetének javulása csak ezen egymás mellett létező gazdálkodási formák együttműködése, szövetsége, közös tevékenysége nyomán képzelhető el – mondta a főtthár-helyettes. A MOSZ álláspontja szerint erős, foglalkoztató mezőgazdaság nélkül a vidéki foglalkoztatás bővülésének lehetőségei beszűkülnek, ugyanakkor a vidéki munkanélküliség kezeléséhez ez csak szükséges, de önmagában nem elégséges feltétel. Fontos, hogy a kormány gazdaság-, szociális és társadalompolitikája is kiemelt területként kezelje a

vidéki, falusi munkanélküliség problémáját, a vidéki életminőség javítását.

A koncepció számos olyan intézkedést tartalmaz ami támogatandó. A vidékstratégiai koncepció véleményezésekor azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni a kormányprogramban, a konvergencia-programban, illetve a Széll Kálmán-tervben lefektetett, a gazdaság egészére meghatározott prioritásokat. A koncepció számos esetben nincs összhangban ezekkel, mint ahogy több szempontból aggályos a program komplex – fenntarthatósága is.

A mezőgazdaság az elsődleges

Az elnökség a koncepcióban felvázolt általános célkitűzésekkel egyetértett, de az anyagból nem derült ki a számukra, hogy a célok elérésének felvázolt módja miként számol a realitásokkal. A szövetség úgy ítéli meg, hogy e célkitűzések jóval túlmutatnak a Vidékfejlesztési Minisztérium illetékességi területén, ezért biztosítani kell, hogy a végrehajtáshoz szükséges forrásokat – elsősorban a regionális, a kohéziós politikát – bevonják a végrehajtásba. A különböző programokat (ÚMVP, KEOP, ROP stb.) összehangoltan, egymást kiegészítve, az átjárhatóságot biztosítva kell meghirdetni.

Több szempontból káros megközelítés a mezőgazdasá-

got elsősorban környezet- és tájgazdálkodásként értelmezni. Nem vitatva a környezet megővésének fontosságát, a MOSZ azt tekinti alapelvnek, hogy a mezőgazdaság elsődleges feladata az élelmiszer-előállítás, és az ehhez szükséges termelési kapacitást fenn kell tartani. A koncepció a fenntartható fejlődést lényegében természeti és környezeti fenntarthatóságra szűkíti le. De a MOSZ álláspontja szerint az ennél jóval szélesebb körű. Alapvető célnak a piacépes árutermelés és a legális foglalkoztatás bővítését kell tekinteni.

A magyar mezőgazdaság többpólusú szerkezetére való tekintettel a szövetség kirekesztő és versenytorzító lépésnek tartja, hogy a stratégiában vázolt föld- és birtokpolitika középpontjában a családi, az egyéni gazdaságok állnak. A hazai társas gazdaságok döntő része magyar kistulajdonosok társulásaként működik, eleget tesz adó- és járulék-fizetési kötelezettségeinek, hazai munkaerőt foglalkoztat, és magyar árut állít elő. A MOSZ ezért szükségesnek tartja, hogy a föld- és birtokpolitikai szabályozás szektortól és szervezet formától független, versenysemleges legyen.

A MOSZ támogatja a vidéki munkahelyek megőrzését, gyarapítását mint célkitűzést, ugyanakkor nem tartja jónak a társas gazdaságok foglalkoztatásban betöltött szerepének alul-, az egyéni, illetve az önfoglalkoztatás szerepének pedig a felülértékelését. A hazai állattartás döntő hányada a jogi személyiségű – zömében kis- és középméretű – társas vállalkozásoknál koncentrálódik. Az állomány további csökkenésének elkerülése érdekében több ágazatban is megoldást kell találni a top up megszűnése miatti versenyhátrány kezelésére, valamint biztosítani kell az állattenyésztés KAP-on belüli

speciális támogatásának lehetőségeit.

A KAP-reform

A KAP jövőjével kapcsolatban alapvető elvárása a szövetségnek, hogy a magyar mezőgazdaság támogatottsága érje el vagy haladja meg a Magyarországnak 2013-ban járó támogatás reálértékét. A MOSZ – az Európai Unió tagállamainak többségéhez hasonlóan – elutasítja a közvetlen támogatások felső határának korlátozására vonatkozó elképzeléseket, mint ahogy nem tartja elfogadhatónak a birtokmérettel arányosan degresszív támogatás bevezetésére vonatkozó hazai javaslatot sem.

A MOSZ szükségesnek tartja a piacsabályos eszközrendszerének megerősítését, valamint ezzel párhuzamosan az uniós szintű kockázatkezelési rendszer kialakítását. A vidékfejlesztés kapcsán alapvetőnek tartja, hogy a II. pillért ne a közvetlen támogatások terhére erősítsék. A vidékfejlesztési források felhasználásakor a hatékonyságot növelő, a versenyképességet javító beruházásokra, valamint a vidéki munkahelyek létrejöttét eredményező fejlesztésekre kell koncentrálni. A vidékfejlesztés hazai és közösségi forrásainak elosztási arányát hozzáférhetőségük szabályozását úgy kell meghatározni, hogy az szektor- és méretsemleges legyen, mondta végezetül Máhr András.

– HAJTUN –